

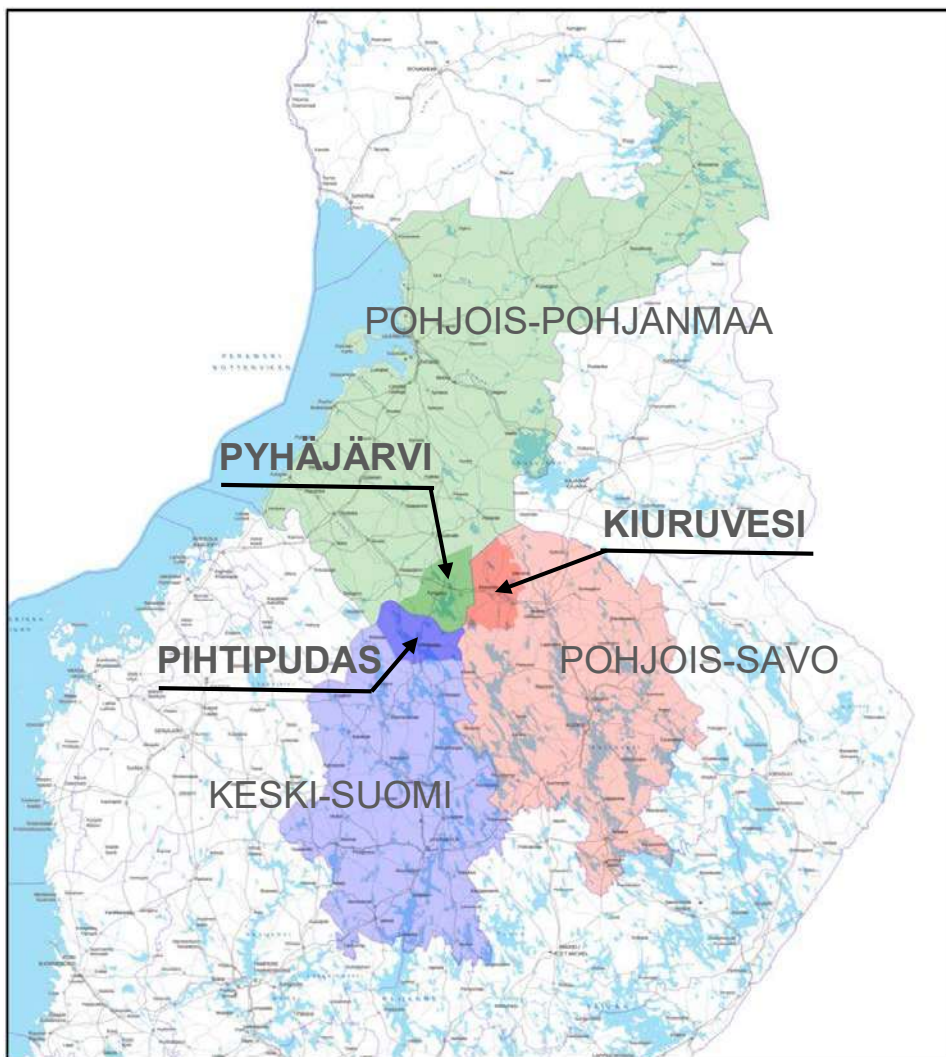

Avustushaku vihreän siirtymän investointihankkeiden edistämiseksi

3K Vihreän siirtymän esiselvityshanke

Pihtiputaan kunta – Pyhäjärven kaupunki – Kiuruveden kaupunki

LOPPURAPORTTI 2024

VN/28042/2022

Pihtiputaan kunta / Dynasty 6 / 120/001/2023

Pihtiputaan kunta / Dynasty 10 / 66/00.01.05/2024

Sisällysluettelo

1. Tiivistelmä.....	3
2. Hankkeen tausta ja tavoitteet	4
3. Hankkeen osapuolet ja toteutus	6
4. Hankkeen tulokset	7
5. Hankkeen vaikuttavuus	11
6. Talousraportti.....	12
7. Suositukset tulevia hankkeita varten	13

LIITTEET

1. Maksatushakemus
2. Kustannukset kunnittain
2a. Maksettava omarahoitusosuus kunnittain
3. Tuntikirjanpito kunnittain
 - 3.1. Pihtipudas
 - 3.2. Pyhäjärvi
 - 3.3. Kiuruvesi
4. Tilintarkastajan lausunto (toimitetaan myöhemmin).
5. 3K Vihreän siirtymän esiselvityshanke – raportti
6. DNSH-arviointi

1. Tiivistelmä

3K Vihreän siirtymän esiselvitys -hanke on kolmen kunnan yhteinen hanke, jossa edistetään kuntien vihreän siirtymän kaavoitusta ja potentiaalisia vihreän siirtymän investointihankkeita. Hanke sijoittuu kolmen maakunnan raja-alueille, joka helposti mielletään marginaaliksi. Tässä hankkeessa alue on nähty pikemminkin suuren potentiaalin ja vähäisten rajoitusten alueena. 3K-hankkeessa ovat mukana päähakijana Pihtiputaan kunta (Keski-Suomi) ja kumppaneina Pyhäjärven kaupunki (Pohjois-Pohjanmaa), Kiuruveden kaupunki (Pohjois-Savo). Pihtiputaan kunta vastasi päähakijana hankkeen hallinnoinnissa. Hanke toteutettiin ajalla 1.1.2023-31.10.2024 ympäristöministeriön rahoituksella (70%).

Hankkeen ohjausryhmä koostui Pihtiputaan, Pyhäjärven ja Kiuruveden kuntien johtajista sekä teknisen ja elinvoimasektorin edustajista, joista kolme Pihtiputaalta, kaksi Pyhäjärveltä ja kaksi Kiuruvedeltä. Ohjausryhmän puheenjohtajaksi nimettiin Pihtiputaan kunnanvaltuuston puheenjohtaja, koska hankkeen päähakija oli Pihtipudas. Ohjausryhmä kokoontui 10 kertaa, kaikissa kunnissa järjestettiin eri painotuksilla työpajat ja Pihtiputaalla päätösseminaari (kutsutilaisuuksia).

Hankkeen konsultiksi valittiin ns. ranskalaisella kilpailutuksella Sweco Finland Oy.

Hanke voidaan jakaa kolmeen osaan / työpakettiin, joissa:

- 1) kartoitettiin uusiutuvan energian (sekä vedyn) ja siihen liittyvän energiansiirron, mahdollisuudet ja huomioiminen alueen maankäytössä
- 2) kartoitettiin energian varastointimahdollisuudet ja niiden huomioiminen alueen maankäytössä
- 3) kartoitettiin energiantensiivisen teollisuuden mahdollisuudet ja niiden huomioiminen alueen maankäytössä.

3K Vihreän siirtymän esiselvitys-hankkeessa edettiin tavoitteen mukaisesti ja tuotettiin raporttina ja paikkatietoaineistona seuraava aineisto:

- 3K-visio
- toimintaympäristön kuvaus (paikkatietona)
- tarkasteltavien laitosryppien aluevaatimukset
- vihreän siirtymän kokonaispotentiaali
- yhteenveto ja 3K Vihreän siirtymän tiekartta

3K Vihreän siirtymän esiselvitys- hankkeen raportti on tämän loppuraportin liitteenä (liite 5). Hanke etenee 3K-tiekartan mukaisesti välittömästi tämän hankkeen jälkeen ja huomioidaan kuntien strategioissa ja talousarvioissa.

2. Hankkeen tausta ja tavoitteet

Taustaa - haasteet ja mahdollisuudet

3K Vihreän siirtymän esiselvitys-hanke on kolmen kunnan yhteinen hanke, jossa edistetään kolmen maakunnan rajalla sijaitsevien kuntien vihreän siirtymän kaavoitusta ja potentiaalisia vihreän siirtymän investointihankkeita ja sitä kautta koko alueen elinvoimaa.

Hankkeessa ovat olleet mukana Pyhäjärven kaupunki (Pohjois-Pohjanmaa), Kiuruveden kaupunki (Pohjois-Savo) ja Pihtiputaan kunta (Keski-Suomi), joista päähakijana on Pihtiputaan kunta. Kunnat ovat osittain naapurikuntia, mutta sijaitsevat kaikki eri maakuntien alueelle. Niillä on kuitenkin yhteinen vihreän siirtymän edistämistarve ja siihen liittyvää hankepotentiaalia, mutta samaan aikaan kantaverkon ja alemman tason sähkön siirtoverkon kapasiteettivaje estää tai vähintäänkin viivästyttää hankkeita ja kuntien vihreää siirtymää. Yhteiset kehittämisintressit ja yhteinen pullonkaulatilanne sähkönsiirrossa johtivat kolmen kunnan yhteiseen hankkeeseen yli kunta- ja maakuntarajojen. Alueiden ja kuntien elinvoiman edistämisessä maakunta- ja kuntarajat eivät ole yhteistyön esteenä, eivätkä maakunnan reuna-alueet ole ainakaan vihreän siirtymän näkökulmasta marginaalia.

Vihreän siirtymän potentiaalisista investointihankkeista on käyty neuvotteluja useiden toteuttajatahojen kanssa kaikissa kolmessa kunnassa koskien useita vihreän siirtymän teknologioita. Sähkön siirron osalta erityisesti tällä alueella (Keski-Suomen poikkileikkauksen kohdalla) ollaan kuitenkin vaikeassa pullon-kaulatilanteesta, kun kanta- ja jakeluverkon merkittävä kapasiteettivaje estää tai vähintäänkin hidastaa huomattavasti alueella tunnistettua vihreän siirtymän hankepotentiaalia. RRF- tai muuta rahoitusta haetaan todennäköisesti usealle hankkeelle, kun sähkönsiirron kapasiteettivajeeseen löytyy ratkaistuja siirtokapasiteettia lisäämällä tai tässä esiselvityksessä löydettyillä muilla ratkaisuilla vihreän siirtymän edistämiseen.

Tavoitteet

3K Vihreän siirtymän esiselvityshankkeen tavoitteena on kartoittaa Pihtiputaan, Pyhäjärven ja Kiuruveden kuntien vihreän siirtymän mahdollisuudet nykyisessä tilanteessa, jossa liian vähäinen sähkönsiirtokapasiteetti estää tai viivästyttää muutoin toteutettavissa olevia tuulivoima- ja aurinkovoima-, ym. vihreän siirtymän investointihankkeita. Rajallisen siirtokapasiteetin takia tavoitteena on tarkastella myös mm. energian varastoinnin ja vihreän vedyn tuotannon sekä logistiikan, terminaalien ja jakelun kuntakohtaisia ja alueellisia mahdollisuuksia.

Hankkeen tavoitteena on tuottaa aineistoa, joka auttaa kuntia edistämään omalla maankäytön suunnittelullaan, yhteismarkkinoinnilla ja edunvalvonnalla vihreää siirtymää ja sitä kautta myös alueen elinvoimaa. Hankkeen tavoitteena on edistää myös potentiaalisia vihreän siirtymän investointihankkeita alueella. Tavoitteena on tuottaa (paikka)tietoa / ratkaisuja kuntien ja alueen energiakokonaisuudesta ja sen kehittämispotentiaalista sekä toisaalta myös siihen liittyvistä haasteista. Selvityksen näkökulma on maankäytöllinen (tilatarve, sijainti, logistiikka, synergiaedut jne.), ei niinkään teknis-taloudellinen.

Selvityksessä huomioidaan Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Keski-Suomen vireillä oleva maakuntakaavoitus, joissa tuulivoima on tärkeänä teemana. Lisäksi huomioidaan niihin liittyvät selvitykset.

Vihreän siirtymän investointien vauhdittaminen kunnissa on askel kohti ekologisesti kestävästä taloutta ja kasvua. Se luo poikkeuksellisia mahdollisuuksia maaseutumaisten alueiden kehitymiselle mahdollistaessaan uusiutuvaan energiaan nojaavien hankkeiden sijoittumisen alueille. Viime vuosina virinnyt tuulivoimabuuri ja sitä seurannut aurinkovoimahankkeiden räjähdysmäinen kasvu ovat vasta alkusointu sille, mitä vihreän siirtymän hankkeet voivat tuoda maakunnille ja kunnille. Vihreän siirtymän käsitteellä tarkoitetaan talouden vahvistamista ja kestävästä kasvua teknologian, kestävästä teollisuuden ja liikenteen sekä päästöjen vähentämisen kautta (Ympäristöministeriö. 2022). Esimerkiksi vihreä vetytalous voi olla mahdollisuus valtakunnalliseen sähkönsiirron kapasiteetin puutteeseen, jossa paikallisesti uusiutuvalla energialla tuotettua sähköä hyödynnetään vetyteknologiaan.

Vihreä siirtymä edistää hiilineutraalin hyvinvointiyhteiskunnan rakentamista ja luo uutta teknologiaa, joka nopeuttaa siirtymistä pois fossiilisesta energiasta. Vihreä siirtymä myös nopeuttaa talouden rakennemuutosta siirryttäessä lineaaritaloudesta kiertotalouteen. Vihreällä siirtymällä tarkoitetaan kuntatasolla investointeja, jotka eivät perustu luonnonvarojen ylikulutukseen ja fossiilisiin polttoaineisiin.

Tavoitteen oli toteuttaa hanke seuraavin toimenpidekokonaisuuksin:

TP1) ENERGIANTUOTANTO. Kartoitetaan (tuulivoimapuistot, aurinkovoimalat, vihreä vety, bioenergia jne.) ja siihen liittyvän energiansiirron, logistiikan ja jakelun (rautatiet, vt4, terminaalit, sähköverkko) mahdollisuudet ja huomioiminen alueen maankäytössä. Kartoitettiin myös tuotannosta poistuvien soiden käyttömahdollisuuksia aurinkovoimaloille.

TP2) ENERGIAN VARASTOINTI. Kartoitetaan energian varastointimahdollisuudet, mm. vihreä vety, akustot, pumppuvoimala, terminaaliverkosto jne. ja niiden huomioiminen alueen maankäytössä.

TP3) ENERGIAINTENSIIVINEN TEOLLISUUS / YRITYSTOIMINTA. Kartoitetaan energiantensiivisen teollisuuden (sähkön tai vihreän vedyn suuri tarve, raskas teollisuus, palvelinkeskukset jne.) mahdollisuudet ja niiden huomioiminen alueen maankäytössä. Tähän kokonaisuuteen liittyy myös teollisuusalueiden sisäisen sähköverkon mahdollisuuksien ja siihen liittyvien haasteiden/edellytysten kartoittaminen mukaan lukien ko. verkon kytkettävyys valtakunnan verkkoon ja sisäiseen alueverkkoon tarpeiden mukaan.

Kunnat voivat omien tarpeidensa mukaan painottaa selvitystyötä tiettyihin toimenpidekokonaisuuksiin (TP1, TP2, TP3). Kaikki toimenpidekokonaisuudet sisältyvät kuitenkin hankkeeseen.

3. Hankkeen osapuolet ja toteutus

3K-hankkeessa ovat mukana päähakijana Pihtiputaan kunta (Keski-Suomi) ja kumppaneina Pyhäjärven kaupunki (Pohjois-Pohjanmaa), Kiuruveden kaupunki (Pohjois-Savo). Pihtiputaan kunta vastasi päähakijana hankkeen hallinnoinnissa. Hanke toteutettiin ajalla 1.1.2023-31.10.2024 ympäristöministeriön rahoituksella (70%). Pihtiputaan kunta hakee kaikkien kolmen kunnan puolesta maksatuksen 15.11.2024 mennessä. Yhteistyösopimuksissa on määritelty Pihtiputaan kunnan ja muiden kuntien tehtävät tehtävät hankkeessa. Maksuspäätöksen jälkeen Pihtiputaan kunta vastaanottaa valtioavun ja laskuttaa muita kuntia huomioiden niiden omarahoitusosuuksissa (9000€ / kunta) tehdyn työn ja maksettujen työpajakulujen ja matkakorvausten osuuden jo maksettuna osarahoitusosuutena.

Hankkeen ohjausryhmä koostui seuraavasti:

Pihtiputaan kunta (päähakija):

kunnanjohtaja Ari Kinnunen,

aluearkkitehti Helena Raatikainen (hankehallinto),

elinvoimapäällikkö Olli Oivanen (5/2024 asti)

kunnanvaltuuston pj. Ari Saastamoinen (ohjausryhmän pj)

Pyhäjärven kaupunki:

kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi

tekninen johtaja Sami Laukkanen

Kiuruveden kaupunki:

kaupunginjohtaja Juha-Pekka Rusanen

tekninen johtaja Kimmo Karoluoto

Ohjausryhmän puheenjohtajaksi nimettiin Pihtiputaan kunnanvaltuuston puheenjohtaja, koska hankkeen päähakija oli Pihtipudas. Ohjausryhmä kokoontui 10 kertaa.

Työn aikana muodostettiin näkemys toimintaympäristöstä haastattelujen kautta. Työtä varten haastateltiin seuraavia tahoja: Fingrid, Elenia, Savon Voima, Gasgrid, Vapo Terra, ST1 ja Valio. Lisäksi haastateltiin Keski-Suomen liittoa, Pohjois-Savon liittoa sekä Pohjois-Pohjanmaan liittoa.

Hankkeen aikana järjestettiin kolme työpajaa, joihin kutsuttiin hanke-toimijoita, maakuntien liittojen edustajia, erityisasiantuntijoita sekä kuntien edustajia keskustelemaan alueellisesta vihreän siirtymän kehittämisestä ja yhteistyömahdollisuuksista. Työpajat ja Pihtiputaan päätösseminaari tarjosivat läsnäolotilaisuuksina hyvät mahdollisuudet verkostoitumiseen jatkoa ajatellen. Pihtiputaalla päätösseminaarissa Ministeri Mauri Pekkarinen oli pääpuhujana aiheena vetytalouden kehitys Suomessa ja Euroopassa. Kaikki tilaisuudet olivat kutsutilaisuuksia ja lehdistö sekä paikallismediat oli kutsuttu tilaisuuksiin.

Hankkeella oli omat internetsivut, jotka linkittiin kuntien omille kotisivuille. Jatkosuunnittelussa on 3K-alueen yhteinen Invest In -alusta, jolle ajantasainen vihreän siirtymän aineisto kootaan ja jota voidaan hyödyntää alueen vihreän siirtymän potentiaalin markkinoinnissa ja brändäyksessä.

Hankkeen konsulttina toimi Sweco Finland Oy työryhmällä: projektipäällikkö Leena Pehkonen, suunnittelija Mikko Autio, suunnittelija Johanna Lehto sekä muuta henkilöstöä. Konsultti valittiin ns. ranskalaisella kilpailutuksella.

Hanketta varten tilattiin konsultilta 3K-hankesivuston suunnittelu ja toteutus. Sivut tehtiin konsultin palvelimelle ja ne ovat siirrettävissä toiselle palvelimelle / Invest In -alustalle.

Konsultti toimi työpajojen ja seminaarin fasilitaattorina, tuotti 3K Vihreän siirtymän esiselvityksen raportin ja paikkatietoaineistot kuntien käyttöön.

4. Hankkeen tulokset

Vihreän siirtymän esiselvitys (raportti ja paikkatietoaineisto / Sweco Finland Oy)

Hankkeessa toteutettiin ja laadittiin konsulttityönä 3K-alueen vihreän siirtymän esiselvitys, joka käynnistyi 9/2023 ja päättyi 8/2024. Selvitystyö

tehtiin tiiviissä yhteistyössä 3K-hankkeen ohjausryhmän ja laajemman yhteistyöverkoston (3 työpajaa, päätösseminaari, haastattelu) kanssa.

3K vihreän siirtymän esiselvityshankkeessa tunnistettiin, kunta- ja maakuntarajat ylittäen, vihreän siirtymän kokonaispotentiaali Pihtiputaan kunnan sekä Pyhäjärven ja Kiuruveden kaupunkien alueelta (paikkatietona). Lisäksi hankkeessa on yhtenäistetty tieto alueellisista ominaisuuksista (toimintaympäristön kuvaus, paikkatietona) sekä maankäytön mahdollisuuksista ja rajoitteista (vihreän siirtymän kokonaispotentiaali). Lisäksi kuvattiin laitostyyppien alue- ja toiminnalliset vaatimukset erityisesti kaavoitusta varten.

Laaja aineisto on tuotettu paikkatietomuotoon ja se on näin kuntien hyödynnettävissä monipuolisesti 3K- alueen ja oman kuntansa suunnitteluun ja kehittämiseen. Yhtä kuntaa laajemman paikkatietoaineiston ja tiedon kokoaminen on tärkeää mm. vihreän siirtymän hankkeisiin liittyvien teollisuuden sivuvirtojen huomioimiseksi - laajempi tarkastelu tuo synergiaetua. Aineisto on käytettävissä kaavoituksen ja muun suunnittelun pohjaksi sekä 3K-alueen potentiaalin markkinointiin mm. tulevalle Invest In-alustalla.

Visio

Hankkeessa 3K-alueen (Pihtipudas-Pyhäjärvi-Kiuruvesi) visioksi kiteytyi:

- rajaseudulla paljon potentiaalia, vähän rajoitteita
- erikoistutaan ja jaetaan osaamista
- kehittämistä kaavoituksella (ennakointi)
- aidolla yhteistyöllä enemmän

Toimintaympäristön kuvaus (paikkatietonakin)

- saavutettavuus ja liikenteelliset mahdollisuudet
- sähkönsiirtoverkon nykytila ja kehitys
- vetylaitosten ja vihreän vedyn johdannaisiin perustuvan teollisen tuotannon potentiaali
- vetyverkon kehittyminen
- maatuulivoiman potentiaali
- aurinkoenergiահankkeiden potentiaali (pääosin turvetuotannosta poistuneet suot)
- biokaasulaitosten mahdollisuudet
- energian varastointi
- energiaintensiivisen teollisuuden mahdollisuudet
- biogeenisen hiilidioksidin lähteet ja käyttö

Tarkasteltavien laitostyyppien kuvaus

- aurinkovoimapuisto

- Vetyelektrolyysi
- Nesteytetty metaani
- Metanoli
- Datakeskus
- Energian varastointi
- Kiertotalous
- Maatuulivoima
- Biokaasulaitos

Kaikkien em. laitostyyppien / teknologioiden osalta kuvattiin 1) aluetarpeet ja kerrosalatarve, 2) liikennetarpeet sekä 3) käyttö- ja verkostohyödykkeiden tarve (sähkö- ja kaasukytkenät, raaka- ja talousvesi, kaukolämpöverkko)

Vihreän siirtymän kokonaispotentiaali (paikkatietona)

- alustava paikkatietopohjainen tarkastelu
- tunnistetut potentiaaliset alueet

Johtopäätökset

3K-hankealueella on runsaasti potentiaalia vihreän siirtymän hankkeille, sillä rajoittavia tekijöitä on alueella suhteellisen vähän verrattuna moneen muuhun alueeseen Suomessa. Alueen sijoittuminen keskeisesti on edullinen hankkeiden kannalta: liikenneyhteydet pääteitä ja rautateitä pitkin ovat jo nykyisellään hyvät, lisäksi sähkönsiirtoyhteydet paranevat entisestään uusien linjojen valmistuessa seuraavan vuosikymmenen kuluessa. Vetyverkkoon liittymisen mahdollisuudet tulee selvittää ja edistää asiaa seudullisesti.

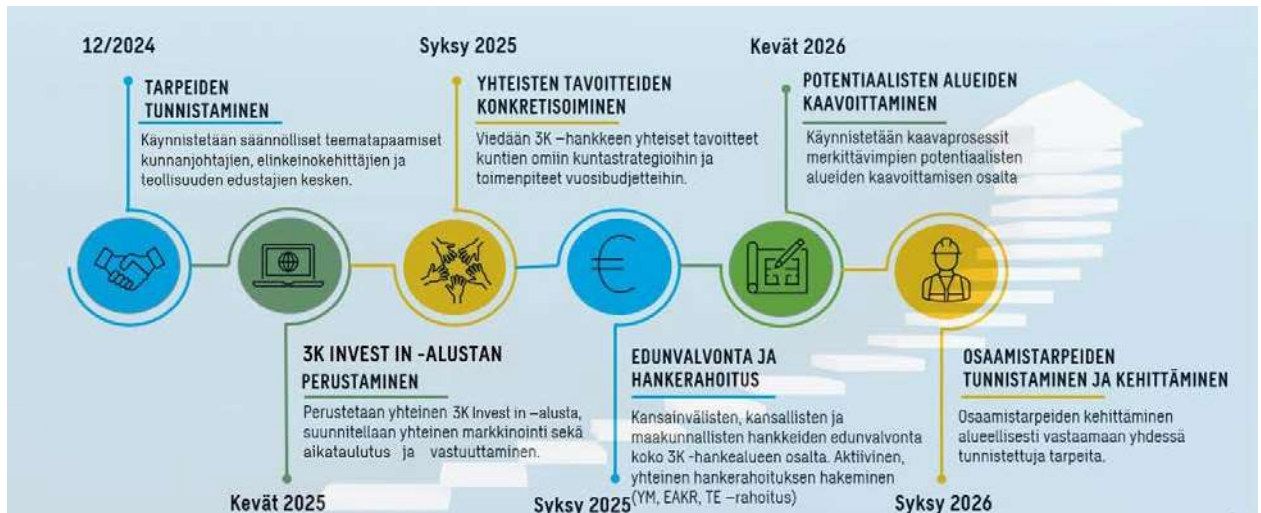
3K-hankealueelta tunnistettiin 15 eri aluetta, jotka nähtiin potentiaalisimpina vihreän siirtymän hankkeiden kannalta. Muutamalla teollisuusalueella on jo kaavalliset valmiudet tietynlaisille investoinneille, mutta suurimman osan hyödyntäminen vaatii kaavamuutoksia ja niiden yhteydessä tehtäviä selvityksiä. Kaavoitus on hyvä tehdä etupainotteisesti ja kaavat riittävän joustaviksi.

Kilpailu investoinneista on oletettavasti kovaa. Suurten investointien houkuttelemiseksi alueelle kuntien tulee tehdä tiivistä yhteistyötä ja markkinoida aluetta kokonaisuutena sekä tehdä seudullista edunvalvontaa. Koko alue näyttäytyy kokonaisuutena investointien suuntaan. On syytä muistaa, että alueen kaikki kunnat hyötyvät myös toisen kunnan alueelle tulevasta hankkeesta vähintäänkin välillisesti.

Toimivan yhteistyön varmistamiseksi tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä, jotka aikataulutetaan. Kunnat sitoutuvat yhteistyöhön kuntastrategioissaan ja

taloussuunnittelussaan. Seuraavassa esitetään tiekartta, jossa kuvataan tärkeimmät toimenpiteet aikatauluineen. Osa tehtävästä yhteistyöstä on jatkuvaa, osa kertaluontoisia toimenpiteitä. Strategiastaan, budjeteistaan ja kaavoituksesta päättää lopulta jokainen kunta itse, mutta yhteistyön askelmerkit ovat toiminnan perustana.

Tiekartta – jatkon aikatalutus

Q4/2024. Ensimmäisenä toimenpiteenä käynnistetään säännölliset tapaamiset kunnanjohtajien ja elinkeinokehittäjien kesken. Jotta tapaamiset eivät jää pelkästään keskinäiseksi alueelliseksi keskusteluksi, mukaan kutsutaan myös teollisuuden edustajia ja muita sidosryhmiä. Tapaamiset voivat olla teemoitettuja ja keskittyä johonkin ajankohtaiseen, käsillä olevaan asiaan. Ajankohtaiset edunvalvonta-asiat käsitellään tapaamisissa oikea-aikaisesti.

Q2/2025. Keväällä perustetaan ja julkaistaan hankesivuston pohjalta yhteinen Invest in 3K –alusta alueen markkinoimiseksi ja investointien helpottamiseksi. Alustalle kootaan tarvittava tieto 3K-alueesta mahdollisuuksineen, tarjolla olevista teollisuuden ja vihreän energian alueista ja tonteista karttaesityksenä yhteystietoineen. Alue brändätään investointeja houkuttelevaksi ja energiamyönteiseksi. Aluetta markkinoidaan kokonaisuutena aikatauluttaen ja vastuuttaen.

Q3/2025. Yhteiset tavoitteet konkretisoituvat, kun tavoitteet viedään kuntien omiin kuntastrategioihin ja toimenpiteet vuosibudjetteihin. Tavoitteena on, että toimenpiteet huomioidaan vuoden 2026 talousarvioissa. Jotta jokaisen kunnan päättäjät sitoutuvat tavoitteisiin yhdessä, voidaan järjestää yhteisiä seudullisia seminaareja ja koulutustilaisuuksia. Myös uudet päättäjät sitoutetaan vuoden 2025 kuntavaalien jälkeen.

Q1-2/2026. Potentiaalisia alueita on syytä kaavoittaa hyvissä ajoin ennakoivasti, mutta riittävän joustavasti ja ketterästi reagoiden. Keväällä 2026 käynnistetään kaavaprosessit merkittävimpien potentiaalisten alueiden osalta. Jokainen kunta päättää alueidensa kaavoittamisesta ja varautuu kaavoitukseen talousarvioissaan ja budjeteissaan. Alueista ja toiminnoista riippuen kaavoituksen kesto voi vaihdella ja on hyvä varautua myös suunnittelemattomiin viivästyksiin.

3K-hanke – Pihtiputaan, Pyhäjärven ja Kiuruveden Vihreän siirtymän esiselvitys – raportti on tämän loppuraportin liitteenä (liite 5).

5. Hankkeen vaikuttavuus

Esiselvityksellä on välillinen vaikutus vihreään siirtymään: se tuottaa kunnille selvitysaineistoa vihreää siirtymää tukevan maankäytön suunnittelutyön pohjaksi.

Selvitys edistää pitkällä aikavälillä jo tiedossa olevien ja selvityksessä esiin tulevien potentiaalisten vihreän siirtymän investointihankkeiden toteutumista.

Hanke määritteli tiekarttana 3K-alueen Vihreän siirtymän askelmerkit kohti Vihreän siirtymän investointeja ja yhteistyötä. Hanke on tuonut jo nyt näkyvyyttä ja painoarvoa 3K-alueelle ja maaseutualueiden vihreän siirtymän potentiaalille.

3K-hankkeen aikana syntynyt aineisto ja yhteistyöverkostot edistävät vihreän siirtymän investointihankkeiden toteutumista.

Hanke on edistänyt esimerkillisesti maakunta- ja kuntarajat ylittävää yhteistyötä, joka tulee jatkumaan myös muilla kuin vihreän siirtymän teemoilla. Yleinen ajatus (maakuntien) reuna-alueista jonkinlaisena marginaalina on käännetty 3 K-hankkeessa päinvastaiseksi. 3K-kuntien yhteiset intressit ja haasteet eivät tunne rajoja. Rajat ylittävä kuntayhteistyö luo koko alueelle parempia edellytyksiä vihreän siirtymän investoinneille ja positiiviselle aluekehitykselle.

3K Vihreän siirtymän esiselvityshankkeen tuloksia (raporttia) on huomioitu jo nyt Keski-Suomen liiton Vetytiekartta-hankkeen tausta-aineistona ja Pihtiputaan kunta kutsuttiin ko. hankkeen ohjausryhmään juuri toteutetun 3K-hankkeen johdosta.

3K-hankkeen tärkeä viesti on rajat ylittävän (kunta)yhteistyön merkitys ja välttämättömyys erityisesti maaseutualueiden positiiviselle aluekehitykselle. Vihreä siirtymä investointineen voi parhaimmillaan olla suuri mahdollisuus maaseudun elinvoimaisuuden myönteiselle kehitykselle erityisesti 3K-alueen kaltaisilla alueilla, joilla on merkittävä uusituvan energian potentiaali ja runsaasti tuuli- ja aurinkovoimahankkeita jo vireillä.

6. Talousraportti

Hankebudjetti

Kolmen kunnan vihreän siirtymän kokonaistarkastelu esiselvitys vihreää siirtymää edistävän kaavoituksen tueksi				LIITE 1 / Eritelty kustannusarvio ja rahoitus suunnitelma
KUSTANNUSARVIO	Pihtipudas	Pyhäjärvi	Kiuruvesi	YHTEENSÄ
Ostopalvelu / Konsulttityö, sis. Hankehallinnointi, viestintä, osallistuminen	27000,00	27000,00	27000,00	81000,00
Muut kulut / viestintä, tilaisuudet, jne.	3000,00	3000,00	3000,00	9000,00
YHT. / KUNTA	30000,00	30000,00	30000,00	90000,00
RAHOITUS SUUNNITELMA				per kunta Yht.
YM -rahoitus (70%)				21000,00 63000,00
Kuntien omarahoitus / voi olla omaa työtä (30%)				9000,00 27000,00
YHT. KOKO HANKE (100%)				30000,00 90000,00

Hankeaika 1.1.2023 - 31.10.2024
Maksatus viimeistään ~15.11.2024

Yllä oleva budjettitaulukko on ote hankehakemuksen liitteestä.

Hankkeen toteuma

Maksatushakemuksen liitteen 2 mukaan kuntakohtaiset kustannukset ja maksettavaksi jäävät omarahoitusosuudet ovat seuraavat:

3K-hanke / Kuntakohtaiset toteutuneet kustannukset

KUNTA	Palkkakustannukset	Ostopalvelut	Muut kulut				
	Oma työ	Asiantuntijapalvelut	Muut palvelut	Ateriapalvelut	Tilavuokrat	Matkustuspalvelut	YHT.
Pihtiputaan	10989,69	73185,69	750,00	548,69	0,00	746,96	86221,03
Pyhäjärvi	3245,82	0,00	0,00	286,17	40,32	226,86	3799,17
Kiuruvesi	2613,78	0,00	0,00	201,40	32,26	129,39	2976,83
YHT.	16849,29	73185,69	750,00	1036,26	72,58	1103,21	92997,03

Maksettava omarahoitusosuus 9000,00 vähennettynä oman työn, kokouskustannusten ja matkakorvausten osuudella.

OMARAHOITUSOSUUS	budjetoitu omarahoitus	Toteuma työ	Toteuma kulut	Maksettavaa	Asiantuntijapalv.	Muut palv.
Pihtiputaan	9000,00	10989,69	1295,65	-3285,34	73289,69	750,00
Pyhäjärvi	9000,00	3245,82	553,35	5200,83		
Kiuruvesi	9000,00	2613,78	363,35	6022,87		

Laskelman mukaan Pihtiputaan omarahoitusosuus on ylittynyt 3285,34 €. Pyhäjärven maksettavaksi omarahoitusosuudeksi jää 5200,83 € ja Kiuruveden maksettavaksi omarahoitusosuudeksi jää 6022,87 €.

Maksettavan omarahoitusosuuden laskelma on loppuraportin liitteenä (liite 2a).

3K-hanke toteutui sisällöllisesti ja tulosten osalta tavoitteiden mukaisesti. Konsulttityön käynnistyminen viivästyi suunnitellusta alkuvuodesta syksyyn 2023, mutta ei aiheuttanut ongelmia konsulttityön tai hankkeen toteuttamiseen. Syynä viivästykseseen olivat Pihtiputaan kunnan henkilöresurssit. Hankkeen budjetti ylittyi 2%:lla lähinnä hankehallinnoijan oman työn suunniteltua suuremmasta osuudesta johtuen.

7. Suositukset tulevia hankkeita varten

Hankerahoitusta on tarjolla monesta eri lähteestä. Kunnat, erityisesti kunnanjohtajien ja muiden säännöllisten tapaamisten kautta selvitetään aktiivisesti hankerahoitusmahdollisuuksia sekä hoidetaan kansainvälisten, kansallisten ja maakunnallisten hankkeiden edunvalvontaa koko seudun osalta.

Osaamistarpeita kehitetään alueellisesti vastaamaan yhdessä tunnistettuja tarpeita. Koulutus- ja tutkimusyhteistyötä tehdään ennen kaikkea maakuntien oppi- ja tutkimuslaitosten kanssa, kansallisiakaan sidosryhmiä unohtamatta.

Kehitetään Invest In-alusta 3K-alueen vihreän siirtymisen edistämiseen.

Käynnistetään ja jatketaan vihreän siirtymän kaavoitustyötä (mm. T-kem kaavoja) ja tehdään tiivistä yhteistyötä alueen kuntien kaavoitushenkilöstön kesken. Viedään kaavoitusta koneluettavan tietomallimuotoisen kaavan suuntaan.

Edistetään vihreän siirtymän asiaa omien maakuntien verkostoissa.

LIITTEET

1. Maksatushakemus
2. Kustannukset kunnittain
 - 2a. Maksettava omarahoitussuus kunnittain
3. Tuntikirjanpito kunnittain
 - 3.1. Pihtipudas
 - 3.2. Pyhäjärvi
 - 3.3. Kiuruvesi
4. Tilintarkastajan lausunto (toimitetaan myöhemmin).
5. 3K Vihreän siirtymän esiselvityshanke – raportti
6. DNSH-arviointi